

Capitolul 16 - Firul de argint al harului

Capitolul 16 - Firul de argint al harului

Monarhia papală a fost întemeiată. Curtea Franței și papalitatea sunt unite. Roma a ajuns să fie despărțită de est și centru de influență în vest. Dar, după ce am urmărit liniile întunecate ale apostaziei creștinătății latine, de la începutul secolului al patrulea până la începutul secolului al nouălea, ne vom strădui acum să urmărim firul de argint al harului suveran al lui Dumnezeu în aceia separați de comuniunea cu ea în acea perioadă. Dacă Satan a fost activ în a corupe biserica văzută, Dumnezeu a lucrat pentru a-i strânge pe ai săi scoțându-i din masa coruptă și întărindu-i pentru a fi niște martori deosebiți. Din zilele lui Augustin, nobilul martor al harului Său împotriva pelagianismului în biserica din vest, până la reformă, poate fi urmărită o succesiune de martori credincioși care au mărturisit împotriva idolatriei și titaniei Romei și au predicat mântuirea prin credința în Hristos Isus, fără lucrări prin care omul să-și câștige merite^[1]. Înafară de mulți care au fost hrăniți în mod particular cu adevărul pur al evangheliei, atât în mănăstiri cât și în familii, vom nota, pe scurt, câțiva dintre cei mai remarcabili martori, care constituie verigi importante în marele lanț al mărturiei, mai ales în legătură cu istoria bisericii din Europa.

Nestorienii și paulicienii

Am menționat deja despre apariția nestorienilor în secolul al cincilea și marele lor zel misionar. Ei erau conduși de un episcop care purta titlul de Patriarh al Babilonului, a cărui reședință era în Seleucia. Se spune că, din Persia, ei au dus evanghelia spre nord, est și sud. În secolul al șaselea ei au predicat cu succes evanghelia hunilor, indienilor, mezilor și elamiților. Pe coasta Malabar și în insulele oceanului mulți au fost convertiți. Urmând drumurile comerciale, misionarii au mers din India în China și au pătruns în pustiurile de la frontiera de nord a Chinei. În anul 1625, iezuiții au descoperit lângă Singapore o piatră pe care este o lungă inscripție, parte în siriacă, parte în chineză, cu numele misionarilor care au lucrat în China și istoria creștinismului în acea țară între anii 636 – 781. Dar, se presupune că propagarea creștinismului a stârnit gelozia statului, așa că, după un succes al evangheliei, creștinismul a fost persecutat, iar creștinii au fost probabil exterminați sau au fugit cam pe la sfârșitul secolului al optulea. Nestorienii au beneficiat de patronajul unora dintre regii persani, iar în timpul domniei califilor ei au fost protejați și au propășit mult. Ei au fost numiți creștini caldeeni sau asirieni, și încă mai există sub acest nume^[2].

Învățăturile și istoria paulicienilor au fost un subiect controversat și nu li s-a permis să lase posterității ceva care să spună despre ei înșiși deoarece scrierile lor au fost distruse cu grijă de catolici, așa că ei ne sunt cunoscuți numai prin relatările vrăjmașilor lor înverșunați, care îi înfierează caeretici și ca strămoși ai reformatorilor protestanți. Pe de altă parte, unii scriitori protestanți acceptă acest pedigree și afirmă că paulicienii erau păstrători ai unui creștinism scriptural pur, pe care papalitatea îl clasifica eretic. Această ultimă ipoteză, din ceea ce am spus deja, pare credibilă. Cele mai mari corupții, atât ale doctrinei cât și ale închinării, nu numai că au fost admise în biserica catolică, ci au fost chiar impuse cu mult înainte de apariția paulicienilor. Nici duhul, nici simplitatea evangheliei nu s-au păstrat, aceasta făcând ca un creștinism scriptural să le apară celor care se închinau la idoli ca fiind o erezie.

Fără a ne mai opri la mai multe nume de martori vrednici pentru adevăr, începând din timpul Sf. Augustin, ajungem să cercetăm

Originea paulicienilor anul 653

Gnosticii, care au fost atât de numeroși și de puternici în zilele de început ale creștinismului, ajunseseră doar o rămășiță obscură, ei găsindu-se în principal în satele de pe cursul Eufratului. Ei fuseseră izgoniți de atotputernicii catolici din capitalele din est și din vest, iar rămășițele diferitelor lor secte au fost clasificate sub numele odios de maniheiști.

În acea regiune, în satul Mananalis, în apropiere de Samosata, prin anul 653 a trăit un om numit Constantin, care este descris de scriitorii romano-catolici ca provenind dintr-o familie de maniheiști. La scurt timp după ce sarazinii au cucerit Siria, un diacon armean care se întorcea din captivitate de la sarazini a ajuns să fie găzduit de Constantin. În semn de recunoștință pentru ospitalitate, diaconul i-a făcut cadou un manuscris ce cuprindea cele patru evanghelii și cele paisprezece epistole ale Sf. Pavel. Acela a fost un dar excepțional, din vreme ce scripturile încă de pe atunci erau ascunse pentru ca laicii să nu aibă acces la ele. Studiul acelor cărți sacre a produs o revoluție completă a principiilor lui religioase și a schimbat și cursul vieții lui. Unii spun că fusese educat în gnosticism, alții spun că el era un membru al bisericii oficiale grecești, dar, oricum va fi fost, acele cărți au devenit singurul obiect al studiilor sale și regula pentru credința și practica lui.

Constantin s-a gândit să formeze o nouă sectă, sau, mai curând, să revină la creștinismul apostolic. A renunțat la cărțile lui manieheiste, pe care le-a aruncat, după cum spun vrăjmașii lui, a abjurat maniheismul și a făcut pentru adepții lui o regulă ca ei să nu citească alte cărți înafară de evanghelii și de epistolele din Noul Testament. Aceasta a dat prilej vrăjmașilor lor să-i acuze că ei respingeau Vechiul Testament și cele două epistole ale Sf. Petru, dar cel mai probabil este că ei nu posedau acele părți din cuvântul lui Dumnezeu. Totuși, este de așteptat că, având acest atașament deosebit față de scrierile și caracterul Sf. Pavel, ei au neglijat alte scripturi.

Există un consens general că numele de pauliceni l-au luat de la numele marelui apostol al națiunilor. Colaboratorii lui, Silvan, Timotei, Tit și Tihic erau reprezentați de Constantin și discipolii lui. Adunările lor, care au răsărit în diferite locuri au fost numite după numele bisericilor apostolice. În această "alegorie nevinovată" – cum a fost ea numită - este greu să vedem cum anume au fost atât de rău ofenșați catolicii de pauliceni sau cum vor fi găsit ei pretext pentru a-i urmări cu foc și sabie. Și totuși așa au făcut catolicii, după cum vom vedea. Păcatul lor de neiertat era separația lor de statul-biserică, mărturia lor împotriva superstiției și apostaziei și faptul că au reînviat amintirea creștinismului pur de la început.

Silvan la Cibossa

Constantin, care-și luase numele Silvan, și-a adresat primele apeluri locuitorilor unei localități numite Cibosa, din Armenia, pe care el i-a numit macedoneni. "Eu sunt Silvan," a spus el, "iar voi sunteți macedoneni". Acolo și-a stabilit el reședința și a lucrat neobosit timp de aproape treizeci de ani. A avut mulți convertiți, atât din biserica catolică cât și de la religia zoroastriană. În cele din urmă, cum secta ajunsese

să fie destul de numeroasă pentru a atrage atenția, vestea despre aceasta i-a fost adusă împăratului, care, în anul 684, a emis un edict împotriva lui Constantin și a adunărilor pauliciene. Executarea decretului i-a fost încredințată unui ofițer al curții imperiale numit Simeon. El avea ordine să-l omoare pe învățător și să-i disperseze pe adepții lui printre clerici și în mănăstiri pentru ca ei să fie recâștigați. Guvernul, fără-ndoială, a dat ordinele după cum a fost îndrumat de biserică, cum a fost cazul și cu Ahab, care acționa “după cum îl întăra Izabela” (1 Împ. 21.25). Dar Domnul este deasupra tuturor și poate face ca mânia omului să se întoarcă spre lauda lui.

Simeon l-a pus pe Constantin – principala țintă a răzbunării preoților – înaintea unei mari mulțimi de tovarăși ai lui, cărora le-a poruncit să-l ucidă cu pietre. Ei au refuzat, și, în loc să asculte, toți au lăsat jos pietrele cu care erau înarmați, cu excepția unui singur tânăr, iar Constantin a fost ucis de o piatră aruncată de acel tânăr fără inimă – propriul lui fiu adoptiv, lustus. Acel apostat nerecunoscător a fost laudat de vrăjmașii paulicienilor ca un alt David, care cu o singură piatră a ucis un alt Goliat, un gigant al ereziei. Dar, în urma uciderii lui Constantin, ca și în urma uciderii lui Ștefan, un nou conducător a fost ridicat chiar în persoana ofițerului imperial care l-a ucis. Simeon a fost atât de impresionat de ceea ce văzuse și auzise încât nu și-a putut alunga acele gânduri. A discutat atunci cu unii dintre sectanți și a fost convertit. El s-a întors la curtea imperială, dar, după ce a petrecut trei ani la Constantinopol, chinuit de gânduri, a fugit abandonându-și toate proprietățile și s-a dus să locuiască la Cibossa, unde, luându-și numele Tit, a devenit succesorul lui Constantin Silvan.

La aproape cinci ani de la martiriul lui Constantin, același renegat lustus i-a trădat pe paulicieni. Asemenea trădătorului din vechime, el cunoștea obiceiurile și mișcările comunității și știa că avea să fie recompensat pentru trădarea lui. El a mers la episcopul de Colonia și i-a spus despre renașterea așa-numitei erezii. Episcopul i-a transmis această informație împăratului Iustinian al II-lea, și, ca urmare, Simeon și un mare număr dintre cei care-l urmau au fost arși de vii pe un rug funerar. Crudul Justinian a căutat zadarnic să facă să dispară numele și amintirea paulicienilor printr-un singur rug; părea că sângele martirilor nu făcea altceva decât ca ei să devină tot mai numeroși și mai puternici. Din cenușa lor s-a ridicat o succesiune de învățători și de adunări. Noua sectă s-a răspândit în regiunile învecinate, Asia Mică, Pont și marginile Armeniei și la vest de Eufrat. Pe parcursul mai multor domnii succesive, ei au suferit cu răbdare creștină mânia intolerantă a conducătorilor instigați de preoți. Dar premiul pentru cea mai mare cruzime i se cuvine, fără-ndoială, Teodorei, care a readus imaginile în biserica orientală.

Încă o Izabela la putereanul 842

După moartea împăratului Teofil, Teodora, văduva lui, a guvernat ca regentă cât timp fiul ei era minor. Atașamentul ei ascuns față de idolatrie era ceva binecunoscut preoților. De îndată ce a murit Teofil, ea s-a dedicat îndeplinirii marelui ei obiectiv. Când a avut calea liberă, ea a rânduit un festival solemn pentru restaurarea imaginilor. “Întregul cler de la Constantinopol și toți cei care au putut veni din vecinătate s-au strâns în palat și în fața palatului arhiepiscopului și au marșeluit către biserica Sf. Sofia într-o procesiune purtând cruci, torțe și tămâie. Ei au fost întâmpinați de împărăteasă împreună cu copilul ei, Mihai. Ei au mers în jurul bisericii purtând torțe și închinându-se la fiecare statuie și pictură care fusese restaurată cu grijă, spre a nu mai fi distrusă până la venirea celor mai grozavi iconoclaști, turcii otomani[3].”

După o atât de triumfală reinstituire a imaginilor, partida victorioasă, a gândit că era timpul potrivit să se străduiască pentru a obține un nou triumf și a îndemnat-o pe împărăteasă să se ocupe de suprimarea completă a paulicienilor. Ei predicaseră împotriva imaginilor, relicvelor și a lemnului putred al crucii, deci nu se cuvenea ca ei să mai trăiască. Catolicii au câștigat: sub regenta Teodorei a fost emis un edict ca paulicienii să fie exterminați prin foc și sabie sau să fie readuși în biserica greacă. Ei au respins toate tentativele de a fi recâștigați, așa că persecuția cruntă a venit asupra lor. Inchizitorii ei au explorat orașele și munții din Asia Mică și și-au îndeplinit misiunea în modul cel mai crud. Cât de numeroasă era secta și cât de dură a fost persecuția se poate aprecia după mulțimea celor uciși cu sabia, decapitați, înecați sau arși. Atât istoricii laici cât și cei ecleziastici afirmă că, pe parcursul unei scurte domnii, au fost uciși o sută de mii de paulicieni. A mai fost vreodată o fiică a Izabelei mai autentică? Ea nici măcar nu a avut vreun Ahab pe care să-l întărească să facă acea lucrare crudă, ci a făcut-o cu propria ei mână! O mână de femeie, prin decretul ei, a măcelărit o sută de mii de sfinți[4] ai lui Dumnezeu, reinstituind închinarea la idoli și primind ca hrană favorurile preoților idolatri ai Romei.

În istoria iconoclasmului s-a remarcat în mod deosebit influența femeilor. Elena a fost prima care a propus și a încurajat închinarea la relicve; Irina a fost aceea care a reinstăliat închinarea la imagini atunci când aceasta era amenințată cu distrugerea, iar apoi Teodora nu numai că am reinstăliat idolatria, pe care soțul ei se străduise să o suprimă, ci i-a persecutat pe adevărații închinători. Cu siguranță “femeia aceea. Izabela” – dimbolul bisericii dominante din evul întunecat – își are antetipul în aceste trei femei, mai ales în ultimele două. Asemănarea este mult prea izbitoră pentru a o pune la-ndoială. Și întregul sistem al catolicismului respiră acest duh groaznic și este caracterizat de trăsăturile de caracter rele ale Izabelei. Cuvântul Domnului nu poate da greș. “Nu fusese nimeni ca Ahab, care s-a vândut să facă rău în ochii Domnului, după cum îl întăra Izabela, soția sa” (1 Împ. 21.25). Acesta este tipul. Antetipul este: “Dar am împotriva ta că o îngădui pe femeia Izabela, care își zice profetesă, și îi învață și îi rătăcește pe robii Mei, ca să curvească și să mănânce cele jertfite idolilor. Și i-am dat timp să se pocăiască și nu vrea să se pocăiască de curvia ei” (Apoc. 2.20-21).

Admirația Romei față de purtarea Teodorei

Nicolae I, care a devenit papă la Roma în 858, într-o scrisoare, laudă mult purtarea superstițioasei și crudei Teodora. El admiră mai ales ascultarea ei implicită față de scaunul episcopal al Romei. El spunea: “Ea s-a hotărât să-i aducă pe paulicieni la adevărata credință sau să-i taie de la rădăcină. Urmărind înfăptuirea hotărârii ei, ea a trimis nobili și magistrați în diferite provincii ale imperiului, și, prin ei, unii dintre acei nenorociți au fost crucificați, alții uciși cu sabia, alții aruncați în mare și înecați”. Nicolae a observat că ereticii au întâmpinat din partea ei hotărârea și vigoare unui bărbat, încât aproape că nu le venea să creadă că aveau a face cu o femeie. Într-adevăr, puterea care orbește a unei superstiții dolatre schimbase la Teodora (așa cum s-a întâmplat și cu regina noastră, “Maria cea sângeroasă”[5]) inima blândă și miloasă de femeie într-o inimă neîndurătoare, de tiran setos de sânge. Din propriile cuvinte ale papei, este foarte clar că scaunul apostolic de la Roma era implicat în măcelărirea paulicienilor. După ce i-a spus că ereticii erau îngroziți de ea, și, în același timp, o admirau pentru statornicia ei în hotărârea de a păstra curată credința catolică, el a mai adăugat: “și, oare de ce, dacă nu pentru că ai urmat îndrumările Scaunului Apostolic?”[6]

Este greu de crezut că acela care se mărturisea a fi vicarul lui Hristos și păstorul oilor Lui, ar fi putut vreodată scrie așa ceva, dar i s-a îngăduit aceasta, și aceste lucruri au ajuns până la noi ca mărturii adevărate ale tiraniei anti-creștine stabilite la Roma în secolul al nouălea.

Revolta paulicienilor împotriva guvernului

Ca unii dintre albigenzi, husiți din Boemia și calviști din Franța, paulicienii din Armenia și din provinciile învecinate s-au hotărât să se opună persecutorilor lor. Aceasta a fost trista lor cădere și rodul rău al ascultării sugestiilor lui Satan. Timp de aproape două sute de ani ei suferiseră ca niște creștini, onorând evanghelia printr-o viață de credință și răbdare. Potrivit mijloacelor de care dispunem pentru a judeca, ei par să fi păstrat adevărul pe parcursul unui lung drum de suferință, într-un duh nobil de pasivitate, potrivit cu Hristos. Dar credința și răbdarea lor au cedat în final și ei s-au răzvrătit pe față împotriva guvernării. Lucrurile s-au petrecut astfel:

Carbeas, un ofițer imperial de rang înalt, auzind că tatăl lui fusese tras în țeapă de inchișitorii catolici, a încetat să mai slujească imperiului, și, împreună cu cinci mii de tovarăși, și-a căutat refugiu printre sarazini. Califul i-a primit cu bucurie pe dezertori și le-a permis să se așeze pe teritoriul lui. Carbeas a construit și a fortificat orașul Tephrike, care a devenit cartierul general al paulicienilor. În modul cel mai firesc, ei s-au strâns la această nouă casă căutând adăpost de legile imperiului. Curând au ajuns să fie o comunitate puternică. Sub comanda lui Carbeas, ei au purtat război împotriva imperiului având mai multe succese timp de mai bine de treizeci de ani, dar ne abținem să dăm detalii care ar fi mai curând deprimante decât interesante.

Paulicienii în Europa

Cam pe la jumătatea secolului al optulea, Constantin, supranumit Copronymus, fie ca favoare, fie ca pedeapsă, a strămutat un mare număr de pauliceni în Tracia, un avanspost al imperiului, unde ei au fost ca o misiune religioasă. Prin această imigrație, învățăturile lor au fost introduse și răspândite în Europa. Se pare că ei au lucrat cu mult succes printre bulgari. Pentru a păzi tânăra biserică a Bulgariei, Petru din Sicilia, prin anul 870, i-a adresat episcopului bulgarilor un tratat în care îl prevenea împotriva contaminării aduse de pauliceni. Acest document este cea mai importantă sursă de informație cu privire la sectă. În secolul al zecelea, împăratul Ioan Zimisces a organizat o altă mare migrație în văile Munților Hemus. După acea perioadă, istoria paulicienilor este o istorie europeană. Ei s-au bucurat de toleranță în țara în care au fost exilați, ceea ce le-a ușurat mult situația și a întărit comunitatea lor. Din acele așezări bulgare li s-a deschis calea către vestul Europei. Mulți bulgari li s-au alăturat, ceea ce a făcut ca numele bulgarilor, într-o formă brută sau coruptă să fie folosit ca apelativ urâcios, care a fost asociat paulicienilor peste tot unde au fost.

Cu privire la istoria ulterioară a acestor oameni interesanți, istoricii au păreri divergente. Tot ce se cunoaște despre ei provine din scrierile vrăjmașilor lor, ceea ce, dintr-un simț al dreptății, ne face să nu prea dăm crezare afirmațiilor lor. Totuși, un lucru este sigur: ei au protestat împotriva închinării la sfinți și la imagini practice de catolici și a legitimității preoției care susținea idolatria. De asemenea, ei protestau împotriva multor lucruri din doctrinele, disciplina și autoritatea pe care și-o asuma Roma. Scriitorii catolici îi desemnează în general ca maniehești, cei mai odioșieretici. Dar sunt câțiva scriitori protestanți care au cercetat cu grijă tot ce poate arunca o lumină asupra istoriei lor și au ajuns la concluzia că ei nu erau vinovați de ereziile care le sunt atribuite și susțin că ei erau martori credincioși ai lui Hristos și ai adevărului Său în perioada aceea întunecată a evului mediu[7].

Războaiele religioase ale lui Carol cel Mareaproximativ 771 - 814

Din vremea lui Pepin, istoria așa-numit ecleziastică se întretese cu istoria regilor franci și cu rușinoasele intrigi ale papilor în așa fel încât trebuie să urmărim, pe scurt, cursul evenimentelor care prezintă importanță pentru caracterul papalității și al istoriei bisericii.

Puterea în creștere a lui Carol cel mare (Charlemagne), fiul cel mai tânăr al lui Pepin, a fost privită cu un interes deosebit de cei din scaunul Sf. Petru și a fost folosită de ei pentru împlinirea planurilor lor ambițioase. Papii Adrian I și Leon al-III-lea, ambii oameni abili, s-au succedat pe tronul papal în timpul lungii domnii a lui Carol, și, prin războaiele religioase, au reușit să facă să se înalțe mult Scaunul de la Roma.

Un conflict între Desiderius, regele lombarzilor, și papa Adrian, a dus la un război cu Franța, ceea ce a dus la desființarea completă a regatului lombard din Italia. Acesta a fost rezultatul unui mare plan al papalității, înfăptuit prin politica neprincipială și de trădare a pontifului. Carol era ginerele lui Desiderius, dar, după un an de căsătorie, el a divorțat de Hermingard, fiica lombardului, și imediat s-a căsătorit cu Hildegard, o doamnă dintr-o casă nobilă a șavabilor. Tatăl ofensat, primindu-și înapoi fiica repudiată, a făcut apel, în mod normal, la papă, capul bisericii, al cărei fiu ascultător era Carol, pentru a primi o reparație. Dar, deși biserica, atunci când aceasta se potrivea scopurilor ei, afirma în termenii cei mai categorici sfințenia legăturii căsătoriei, această călcare pe față a regulii a trecut neobservată, papa refuzând să se amestece.

Roma conta pe serviciile pe care i le aducea Carol și nu-și putea permite riscul de a nu-i fi pe plac, așa că nu a spus nici un cuvânt în legătură cu purtarea monarhului desfrânat. În final, Desiderius, plin de ură în urma insultei din partea lui Carol și a complicității lui Adrian, a venit în Italia papală în fruntea trupelor sale, atacând și devastând peste tot și amenințându-l chiar pe papă în capitală.

Adrian trimite după Carol cel Mare

Papa a trimis atunci, cu cea mai mare grabă, mesaje pentru a-l implora pe Carol să-i vină imediat în ajutor, și, în același timp, s-a ocupat personal de pregătirile militare pentru apărarea cetății și siguranța tezaurului ei. Și, potrivit unei vechi strategii a Romei, Adrian a trimis trei episcopi pentru a-l impresiona pe rege și a-l amenința cu excomunicarea dacă îndrăznește să violeze proprietatea bisericii. Papa a câștigat astfel timp, iar Carol, cu rapiditatea lui obișnuită, și-a strâns forțele, a traversat Alpii și a asediat Pavia. În timpul asediului, care a durat mai multe luni, Carol i-a făcut o vizită Papei, cu mult fast și a fost primit cu toate onorurile posibile. El a fost aclamat de nobili, de senatori și de cetățeni ca patrician al Romei și fiu ascultător al bisericii, care a dat ascultare imediat chemării părintelui său spiritual și a venit pentru a-i elibera de urăcioșii și groaznicii lombarzi. Când s-a încheiat perioada sărbătorilor sfinte, Carol și ofițerii lui au revenit la armata lor.

În cele din urmă, Pavia a căzut. Desiderius, succesorul marelui și înțeleptului Luitprand, a fost detronat și s-a refugiat într-o mănăstire – locul de azil obișnuit pentru regii detronați; viteazul lui fiu, Adelchis, a fugit la Constantinopol; și așa a sfârșit regatul lombarzilor, vrăjmașii de moarte ai italienilor și cea mai mare piedică în calea agresiunii papale. Era deschisă astfel calea pentru cuceritor ca să-i dea papei un regat nu numai pe hârtie, cum făcuse Pepin, tatăl lui, ci cu orașe, provincii și venituri. Și așa a și făcut, ratificând marea donație a tatălui său. Având drepturi de domn în urma cuceririi, Carol cel Mare a dăruit succesorilor Sf. Petru, ca dar absolut și perpetuu, regatul lombardiei, și unii spun că i-ar fi dăruit chiar întreaga Italie. În același timp, Carol a reclamat titlul regal și a exercitat suveranitatea asupra întregii Italii și chiar

asupra Romei. Dar papa, fiind acum sigur de posesiunea teritoriilor, și-a permis să permită ca marele lui binefăcător să primească toate onorurile regale.

Suveranitatea pontifilor romanianul 775

Papa devenise un prinț temporal. Venise ziua pe care o așteptase demult și pentru care suspinase mult timp; se realizase visul de secole. Succesorii Sf. Petru sunt proclamați suverani pontifi și domni ai cetății și teritoriilor Romei. Ultima legătură a vasalității de formă fusese ruptă definitiv, și Roma devenise din nou capitala recunoscută a vestului.

Papa Adrian și-a asumat imediat puterea și privilegiile ca și limbajul unui suveran temporal, căruia i se cuvine loialitate. Murmurele dinspre Ravena și cele din este au fost rapid reduse la tăcere și Roma domnea suprem. Limbajul papei chiar și față de Carol cel Mare este cel al unui egal: “După cum oamni tăi nu pot veni la Roma fără permisiunea ta și scrisori speciale, nici oamenii mei nu se pot prezenta la curtea Franței fără aceleași credențiale din partea mea”. Din partea italienilor el solicita aceeași loialitate pe care lui Carol cel Mare i-o datorau supușii săi. “Justiția era administrată în numele papei; nu numai datoriile eclesiastice și arenzile pentru proprietățile lui făceau parte din patrimoniul Sf. Petru, ci și texele pe veniturile cetățenilor intrau în tezaurul lui... Adrian, cu toată puterea, și-a asumat măreția unui potentat... Odată cu creșterea veniturilor papale, Roma a început să-și recapete splendoarea antică”.

Epoca cea mai strălucită în anele papalității

Din vreme ce imperiul lui Carol cel Mare este legat în mod deosebit de istoria bisericii și constituie epoca cea mai strălucită din anele Scaunului episcopal al Romei, se cere ca acesta să fie studiat mai atent. Romano-catolicismul îi este cam la fel de îndatorat marelui prinț după cum mahomedanismul îi este îndatorat marelui profet arab și succesorilor săi. “Războaiele saxone ale lui Carol cel Mare,” spune Milman, “care au adăugat aproape întreaga Germanie la teritoriile lui, au fost declarate războaie religioase. Dacă Bonifaciu a fost apostolul creștin al evangheliei, Carol cel Mare a fost apostolul ei mahomedan. Obiectivul declarat al invaziei lui era acela de a face să dispară păgânismul: fie să se supună credinței creștine, fie să fie exterminați. Botezul era semnul subjugării și loialității, pe care saxonii îl acceptau sau îl respingeau, după cum erau supuși sau răzvrățiți. Aceste războaie erau inevitabile, fiind doar continuarea marilor lupte purtate între barbarii din nord și est și sudul și vestul mai civilizat, cu deosebirea că populația romană și creștină, revigorată acum de infuzia de sânge teutonic, în loc să aștepte agresiunea, devenise ea agresorul. Fluxul cuceririlor se inversase: supușii regatelor din vest, ale imperiului din vest, în loc să aștepte să-și vadă casele călcate de hoardele invadatoare, au pătruns cu îndrăzneală în inima țării vrăjmașilor lor, prin pădurile lor, au traversat mlaștinile lor și au așezat tribunale feudale, biserici și mănăstiri până în cele mai îndepărtate și mai sălbatice regiuni, până la Elba și țărmurile Mării Baltice”.

Saxonii erau împărțiți în trei triburi importante: Ostfalienii, Westfalienii și Angarienii. Fiecare trib, potrivit cu vechiurile obiceiuri teutone, era compus din nobili, oameni liberi și sclavi, iar uneori întreaga națiune se întrunea sub arme. Saxonii îi batjocoreau și îi detestau pe francii romanizați, iar francii îi socoteau barbari și păgâni pe saxoni. Timp de treizeci și trei de ani, puternicul Carol a fost angajat în supunerea hoardelor sălbatice ale saxonilor. “Ținutul locuit de aceste triburi,” spune Greenwood, “cuprindea toată zona Westfaliei moderne și o mare parte a Saxoniei inferioare, del al Lippe la Wesser și elba, învecinându-se la nord cu rudele lor, iutlanzii, anglii și danezii, iar la est cu cei de origine slavă, care treptat au înaintat mai mult în vechile teritorii teutone din Germania de est”. Dar ne vom limita în principal la aspectele religioase ale acestor războaie, deși este interesant să studiem aceste relatări antice, după ce abia ma văzut încheierea marelui război din 1870-71, dintre descendenții anticilor franci și germani.

Sabia lui Carol cel Mare sau botezul

Obiectivul declarat al lui Carol cel Mare era acela de a stabili creștinismul în cele mai depărtate părți ale Germaniei, dar este regretabil că a folosit mijloace violente pentru îndeplinirea acestui scop. Mii de oameni au fost forțați să intre în apele botezului numai pentru a scăpa de o moarte crudă. Condițiile cuceritorului erau: sabia sau botezul. A fost dată o lege care pedepsea cu moartea refuzul botezului. El nu accepta vreo pace și nu încheia nici un tratat dacă nu era satisfăcută condiția principală: convertirea și exterminarea era deviza francilor. Și, chiar dacă vechea religie nu avea prea mare autoritate în conștiința saxonilor, ei nu vedeau nimic mai bun în noua religie, deoarece, în mintea lor, botezul se identifica cu sclavia, iar creștinismul însemna subjugarea de către un străin. A primi botezul însemna a renunța nu numai la vechea religie, ci și la libertatea persoană.

Cu asemenea sentimente anti-creștine și inumane, războiul a fost purtat, după cum am spus, timp de treizeci și trei de ani. În fruntea armatelor sale superioare, el a oprimat triburile sălbatice, care erau incapabile să se unească pentru a-și asigura împreună securitatea. Și, se spune, niciodată francii nu au întâlnit forțe inamice egale numeric, ca disciplină sau ca armament. Dar, după lupte cu o enormă vărsare de sânge, fără precedent perin încăpățănarea și durata lor, superioritatea numerică, disciplina și vitejia le-a asigurat victoria francilor în fața eforturilor neorganizate ale saxonilor. “Cei rămași după treizeci de campanii de măcel nediscriminatoriu,” spune Greenwood, “și expatrieri în masă au primit botezul și au ajuns să fie permanent încorporați în imperiul francilor și în creștinătate. Abații, mănăstiri și așezăminte religioase de toate tipurile su răsărit în fiecare parte a teritoriilor cucerite, iar noile biserici au primit slujitori din școala lui Bonifaciu – cea școală care nu admitea că poate exista vreo deosebire între legea lui Hristos și legea Romei”.

Botezul era singura garanție a păcii pe care o acceptau francii și singurul semn al pentru supunerea saxonilor. Astfel – cât de trist! – când s-a încheiat cucerirea și măcelul a luat sfârșit, au venit la lucru preoții care aveau misiunea de a-i boteza pe cei învinși. Mii de barbari au fost astfel forțați, fiind amenințați cu sabia, să intre în ceea ce preoții numeau “apele regeneratoare ale botezului”. Dar, pentru saxoni, botezul însemna nci mai mult, nici mai puțin decât renunțarea la religia și la libertatea lor. Ca urmare, de îndată ce s-au retras armatele lui Carol, neobosiții saxoni s-au revoltat din nou și au călcat limitările impuse de imperiu, făcând ravagii pe unde ajungeau. În furia lor și dorul lor de răzbunare, ei au tăiat crucile, au ars bisericile, au distrus mănăstirile și i-au măcelărit pe cei din ele, fără a ține cont nici de vârstă, nici de sex, până ce toată țara a ajuns să pară în flăcări și cu râuri de sânge. Se spune că asemenea revolte au fost deseori provocate de limbajul obraznic și comportamentul ofensator al călugărilor misionari și de avariția cu care ei storceau taxele. Dar aceste revolte ale saxonilor au fost urmate de o nouă invazie a francilor și un măcel nemilos, până ce trib după trib s-a predat înaintea armatelor învingătoare ale lui Carol cel Mare. Odată, Carol a masacrat cu sânge rece 4500 de războinici viteji care s-au predat. Acest crud și laș abuz de putere lasă o pată neagră de neșters pe istoria lui, pe care nici o scuză nu o poate îndepărta. Până și istoricul sceptic vorbește despre aceasta într-un mod mișcător: “Într-o

zi a judecății, fiii fratelui său, Carloman, prințul merovingian al Aquitaniei, și cei patru mii cinci sute de saxonii care au fost decapitați pe loc, vor avea ceva de spus contra dreptății și omeniei lui Carol cel Mare. Modul în care i-a tratat pe saxonii învinși a fost un abuz al dreptului de cuceritor”.

Influența rea a misionarilor papei

Oricât de trist este să meditam la groaznica măcelărire a saxonilor și la botezul forțat al celor rămași în viață, tristețea noastră crește și mai mult când vedem că aceia care se pretindeau mesageri ai îndurării au fost aceia care au declanșat aceste războaie de exterminare. În loc ca ei să fie misionari plini de îndurare ai evangheliei păcii, ei au fost de fapt emisarii cruzii ai papei, ai puterii întinericului. Carol cel Mare a fost, fără-ndoială, în mare măsură înșelat și îndemnat de preoți în acțiunile lui.

Cu scopul declarat de a cimenta unirea dintre biserică și stat, spre beneficiul temporal și spiritual al omenirii și pentru stabilitatea puterii imperiale, viclenii preoți au găsit o cale pentru a obține propria lor mărire temporală și a suveranitatea absolută a Romei. Și orice istorien afirmă că așa au fost lucrurile. Foarte curând ei au căpătat o poziție înaltă în lume, deasupra poporului cucerit și peste pământurile lor. În acea perioadă a avut loc o mare schimbare în poziția văzută a clerului și în societate în general. Se spune că istoria antică s-a încheiat cu moartea lui Pepin și a început viața medievală. Fiul lui a inaugurat o nouă formă de societate – cea a ultimilor regi barbari și a primilor monarhi feudali. Dar noi ne ocupăm de istoria ecleziastică, și iarăși, preferăm să dăm citate din decanul la care ne-am referit atât de des, care nu va fi acuzat de o severitate excesivă și a cărui mărturie este de o integritate deosebită.

“Subjugarea țării pare să fi fost completă înainte ca regele Carol să fi întemeiat succesiv marile lui colonii religioase, cele opt episcopate: Minden, Selingstadt, Verden, Bremen, Munster, Hildesheim, Osnaburg și Padeborn. Acestea, împreună cu multe mănăstiri bogat dotate, ca Hersfuld, au devenit centre deosebite de unde creștinismul și civilizația s-au propagat în cercuri din ce în ce mai largi. Acestea erau atât așezăminte militare cât și religioase, ecleziasticii fiind numai străini. Șefii saxonii mai credincioși și mai de încredere, care păreau să se fi convertit în mod sincer la creștinism, au fost făcuți conți. Astfel, mărturisirea credinței creștine era unicul test de loialitate...”

“Carol cel Mare marchează istoria creștină, chiar mai mult decât prin subjugarea Germaniei față de evanghelie, prin organizarea completă, dacă nu chiar prin punerea bazelor, ierarhiei feudale în cea mai mare parte a Europei. Se poate spune că, în tot imperiul occidental, s-a stabilit, oarecum constituțional, această dublă aristocrație ecleziastică și civilă. Peste tot, clericii superiori și nobilii erau, și apoi, în mod similar, mai jos, pe diferite trepte ale societății, de același rang și cu aceleași îndatoriri multiple, aveau autoritate uneori egală, altetori coordonată. Fiecare district își avea episcopul lui și contele lui; diocesele și comitatele ocupau, de cele mai multe ori, același teritoriu...”

“Carol cel Mare nu era mai puțin darnic decât regii mai slabi în ceea ce privește imunitățile, drepturile și darurile oferite bisericilor și mănăstirilor. Împreună cu regina lui, Hildgard, el a înzestrat mănăstirea Sf. Martin de Tours cu pământuri în Italia. Darurile lui către Sf. Denis, Lorch, Fulda, Prum, și mai ales Hersfuld, și către multe alte abații italiene, se arată printre faptele domniei lui.”

“Și moșiile nu erau întotdeauna obținute de la regi sau nobili, ci cei care erau administratori peste cei săraci îi și jefuiau pe acei săraci. Chiar și sub Carol cel Mare au existat plângeri împotriva uzurpării proprietăților de către episcopi și stareți, ca și împotriva conților și a altor laici. Ei îl obligau pe omul liber sărac să-și vândă proprietatea sau îl forțau să slujească în armată, și aceea în mod permanent, astfel încât el își lăsa pământul fără proprietar, având multe șanse să nu se mai întoarcă, sau îl lăsa în grija celor care rămăneau acasă în liniște, iar ei nu scăpau nici o ocazie de a lua pământul în stăpânire. Via nici unui Nabot nu putea scăpa avariței lor mereu treze”.

“În fieful lui, episcopul sau starețul exercita toate drepturile unui stăpân feudal... Astfel, ierarhia, devenită o instituție feudală, paralelă și coordonată aristocrației feudale temporale, urmărea să se bucure, și chiar se și bucura demult, de puterea suzeranilor și domnilor. Episcopii și stareții aveau privilegiile de a avea domenii inalienabile, și, în același timp, au început, fie cu supărare, fie cu trufie, să refuze să achite plățile de vasalitate, care erau semnificative pentru alte pământuri. În timpul domniei lui Carol cel Mare, această teorie a imunității spirituale era mai curând într-o adormire, sau încă nu era activă. Ea a fost apoi vestită cu îndrăzneală și a avansat rapid în competiția cu fiul său, Louis cel Pios. Atunci s-a afirmat de către ierarhia ecleziastică cum că orice proprietate dată bisericii, săracilor, sfinților, lui Dumnezeu Însuși – aceasta era frazeologia folosită – era dată în mod absolut, irevocabil și fără rezerve. Regele avea putere să perceapă taxe de la cavaleri, dar el nu avea nici o putere asupra proprietăților bisericii. Asemenea pretenții erau neevlavioase și un sacrilegiu care implica pierderea vieții eterne. Clerul aparținea unui alt domeniu, avea o altă cetățenie și era complet și absolut independent de puterea civilă[8]”.

Sistemul ierarhic feudal

De secole, papalitatea striga către fiecare monarh: “Dă și iar dă, înzestrează-ne, înzestrează-ne și binecuvântatul Petru îți va da victorie asupra vrăjmașilor tăi, prosperitate în lume și pace alături de el în cer”. Și acest strigăt a primit răspuns în cea mai mare parte favorabil la începutul secolului al nouălea. Extrasele de mai sus îi vor da cititorului o idee despre prada care i-a revenit clerului din victoriile lui Carol cel Mare în Germania. În principal din acești treizeci și trei de ani de război sângeros s-a format sistemul ierarhic feudal. Nenumărate mii de oameni au fost măcelăriți pentru a face loc episcopilor și stareților – aristocrația ecleziastică. Pe pământul cucerit au răsărit palate princiare ale acestor mari ecleziastici, temeliiile lor fiind așezate pe cruzime, nedreptate și sânge.

Deși au trecut mai bine de o mie de ani de la moartea marelui patron al bisericii, palatele mai există încă și sunt dese peste tot în Europa. Inima se strânge când gândim la originea acestor palate care se mărturiseau ale păcii, mai ales dacă avem în minte adevăratul caracter al evangheliei și faptul că slujitorii lui Hristos trebuie întotdeauna să caute să arate duhul blând și smerit al lui Isus. Sufletele și nu proprietățile oamenilor trebuie să fie obiectivul lor. “Nu caut ale voastre, ci pe voi” (2 Cor. 13.2) trebuie să fie motto-ul lor, mergând nu pentru a lua lucruri de la națiuni. Dar exemplul lui Hristos fusese uitat demult; biserica s-a scufundat la nivelul spiritual al lumii atunci când Constantin a unit-o cu statul. Aceasta a fost marea ei cădere, din care a rezultat dureroasa ei inconsistență. Iubirea lumii, dorul de putere absolută, și de stăpânire universală a pus stăpânire pe ea cu totul. Înșelată de Satan, pe al cărui tron stă (Apoc. 2), nedreptatea nerușinată a cursului ei poate fi explicată numai prin puterea lui care orbește. În ochii ei, orice mijloace sunt justificabile pentru propășirea scaunului episcopal de la Roma.

Reflecții asupra grijii Domnului față de ai săi

Domnul avea, fără-ndoială, mulți credincioși ai Lui ascunși, chiar și în cele mai întunecate timpuri, ca în Tiatira. “Dar vouă vă spun, bcelorlalți care sunteți în Tiatira, câți nu aveți învățătura aceasta, care n-ați cunoscut «adâncimile lui Satan», cum spun ei: Nu pun peste voi altă greutate. Dar, ceea ce aveți, țineți cu tărie, până voi veni” (Apoc. 2.24-25). Numai un singur lucru trebuia să preocupe credința după stabilirea apostaziei: Mântuitorul înălțat, Omul în glorie. Și tuturor celor care se preocupă cu aceasta le este dată promisiunea: “și-i voi da steaua de dimineață”. Dar biserica mărturisitoare vizibilă, cea aliată cu statul, era coruptă până în străfunduri, sufundată, orbită și împietrită în cea mai fâțișă răutate, pentru că în scaunul Sf- Petru se găseau concentrate toate formele răului. Până și războaiele religioase ale lui Carol cel Mare par nevinovate în comparație cu papa Adrian.

Să ne reamintim faptul că Carol era un rege barbar, deși probabil cel mai mare din istoria Europei după Alexandru și Cezar, astfel încât este de înțeles că obiectivul lui era să-și consolideze un mare imperiu, dar, în ceea ce privește lucrurile divine, el era ignorant și superstițios, deși în mintea lui elementul religios era puternic. Papa s-a folosit de sentimentul lui religios făcându-l să creadă că o biserică puternică și bogată va face statul să fie puternic și bogat și că, dacă este fie plăcut cerului și va câștiga viața eternă, atunci unitatea armonioasă a bisericii cu statul trebuie să fie la baza tuturor planurilor lui pentru guvernare. El îl iubea personal pe Adrian, era gata să asculte chemarea lui și să se supună sfaturilor lui și a plâns când a auzit de moartea lui, care a avut loc la 26 decembrie 795, după un pontificat neobișnuit de lung, de peste douăzeci și trei de ani. Se poate ca el să fi întrevăzut adevăratul obiectiv al papei dincolo de cea mai mare viclenie, dar, având multă încredere în sine, el a trecut peste aceste gânduri fără a avea sentimentele de neîncredere și gelozie care s-ar fi născut la un caracter mai slab. Nu întâmplător, el a fost un bun prieten.

Falsul papei

Dar bunătatea lui Carol cel Mare nu a făcut altceva decât să stârnească și mai mult lăcomia și invidia preoților rapaci. Ei nu s-au mulțumit cu moșiile și zeciuielile lor, ci au dorit să aibă o poziție mult superioară seniorilor laici și chiar să fie deasupra monarhului însuși. Stimulați de succesele de mai înainte, ei au încercat, printr-un fals îndrăzneț, să-și atingă obiectivul ambițiilor lor seculare. A fost produs pentru prima dată un titlu cu putere imperială, și aceasta după aproape 450 de ani. Acel act de donație arăta că tot ceea ce Pepin sau Carol cel Mare dăduseră bisericii Romei era doar o rată a darului regal al “piosului împărat Constantin” către scaunul Sf. Petru.

Cum principalul nostru obiectiv pentru această perioadă a istoriei bisericii este acela de a prezenta caracterul adevărat al sistemului papal, mijloacele prin care el a ajuns să aibă această influență și putere deosebită, și efectele secularizatoare ale alianței dintre biserică și stat, copiem scrisoarea papei prezentată de Greenwood. Cititorul va fi, fără-ndoială, surprins că vreun om cu oarece pretenții de respectabilitate – și cu atât mai mult capul bisericii – ar fi putut produce un asemenea document pentru a câștiga și mai multe teritorii și mai multă putere. Dar trebuie să ne amintim că Tiatira era caracterizată de “adâncimile lui Satan”, și așa a fost papalitatea de la prima ei suflare și așa trebuie să fie până își va da duhul. Apocalipsa 17 și 18 descriu caracterul ei și sfârșitul ei.

“Având în vedere,” spunea papa Adrian, “că în zilele binecuvântatului pontif Silvestru, acel prea evlavios împărat, prin această donație, a înălțat și a lărgit sfânta biserică catolică și apostolică a Romei, dându-i putere supremă asupra întregii regiuni a vestului, te rugăm deci, ca în această zi fericită, această sfântă biserică să sară de bucurie și să fie înălțată și mai mult, pentru ca toți cei care vor auzi de aceasta să exclame «Dumnezeu să-l ocrotească pe rege și să ne asculte în ziua în care Îl vom chema» Pentru că, iată, în acele zile s-a ridicat Constantin, împăratul creștin prin care Dumnezeu s-a angajat să dea toate lucrurile preasfintei sale biserici, bisericii binecuvântatului Petru, prințul apostolilor. Toate acestea, împreună cu multe alte teritorii, pe care diferiți împărați, patricieni și oameni temători de Dumnezeu le-au dat binecuvântatului Petru și sfintei biserici romane apostolice a lui Dumnezeu, pentru sufletul lor și pentru iertarea pacatelor, ținuturi din Toscana, Spoleto, Beneventum, Corsica, Savona – teritorii care au fost luate de neamul neevlavios al lombarzilor, fă ca toate acestea să fie restituite, potrivit cu felul în care ai dat numeroase daruri, pentru care actele sunt păstrate în arhivele noastre de la Lateran. În acest scop i-am îndrumat pe trimișii noștri să-ți prezinte acele acte pentru ca să fii satisfăcut, și, în virtutea lor, îți cerem să poruncești restituirea completă în mâinile noastre a patrimoniului Sf. Petru, pentru ca, prin această conformare a ta, sfânta biserică a lui Dumnezeu să fie pusă în posesia deplină și netulburată a drepturilor ei, astfel încât prințul apostolilor însuși să mijlocească înaintea tronului Celui Atotputernic pentru ca să ai viață lungă și reușită în orice întreprindere”.

Ignoranța și credulitatea vremii

Atât de mare era ignoranța și credulitatea în acel timp încât cele mai absurde născociri erau primite cu mult respect de toate clasele sociale. Preoții vicleni știa cum să-și mascheze cele mai mari falsuri sub aparența celei mai mari evlavii pentru a orbi atât poporul, cât și pe rege. Potrivit unei legende, Constantin fusese vindecat de lepră de către papa Silvestru, și împăratul a fost atât de recunoscător încât i-a cedat papei suveranitatea deplină și perpetuă asupra Romei, Italiei și a provinciilor din vest și s-a hotărât să-și întemeieze o nouă capitală în est.

Obiectivul lui Hadrian când a falsificat un asemenea act și a scris acea scrisoare a fost, fără-ndoială, acela de a-l influența pe Carol cel Mare să imite presupusa dărnicie a marelui său predecesor. Dacă el îi pune pe papi în posesia așazisei donații a lui Constantin, el acționa numai ca executorul lui Constantin, iar, dacă dorea să fie un binefăcător spontan al bisericii, atunci trebuia să depășească limitele darului original. Dar încă nu am evaluat mărimea acesti fals. El dorea să arate că, pe parcursul secolelor, împărați greci erau vinovați de uzurpare, ei furând patrimoniul Sf. Petru, iar papii aveau tot dreptul să-și însușească acele teritorii și să se revolte împotriva autorității lor, iar darurile lui Pepin și Carol cel Mare nu erau mai mult decât restituirea unei părți din ceea ce i se cuvenea de drept ca proprietate scaunului Sf. Petru, iar el, Carol cel Mare, trebuie să se considere dator lui Dumnezeu și bisericii Lui, cât timp mai rămânea ceva neplătit din acea datorie.

Acestea erau efectele documentului, atât de adecvate scopului lui Adrian în acel timp; dar, deși i-a adus mari avantaje papalității, atât pe moment cât și mai târziu, falsul a fost demascat demult. Odată cu revederea scrisorilor și cu câștigarea libertății, decretul fictiv a fost condamnat împreună cu Decretele false – cel mai îndrăzneț și mai elaborat din acele fraude evlavioase. Vorbind despre Decrete, Milman observă: “Ele sunt în prezent abandonate de toți și nici un glas nu se ridică în favoarea lor, ci aceia care nu pot suprima regretele că au fost demascate nu pot face mai mult decât să încerce minimizeze vinovăția falsificatorului, să pună la-ndoială sau să micșoreze influența pe care ele au avut-o la vremea lor și în istoria ulterioară a creștinătății[9]”.

Fundațiile edificiului papalității

Acestea sunt, vai! fundațiile marelui edificiu papal. Am întâmpinat unele greutăți în cercetarea modului în care au fost ele așezate, dar nu ne-am înșelat. Dacă er fi să caracterizăm individual pietrele de temelie, putem să spunem că ele sunt cele mai extraordinare pretenții, cea mai ofensatoare aroganță, cele mai flagrante falsuri, cele mai deschise și sfidătoare idolatrii, cea mai fără scrupule însușire prin furt a unor proprietăți, cel mai neînduplecat spirit de persecuție, iar despre piatra din vârf se poate spune că ea este cea mai mare dorință de suveranitate temporală. Și ce găsim dacă cercetăm interiorul casei? Este plin de blasfemii, de cele mai rele corupții și concentrează toate atracțiile carnale (Apoc. 18.12-13). Aspectele esențiale ale creștinismului, fie au fost corupte, fie respinse, cum ar fi: jertfa, slujirea și preoția. Liturgia a fost pusă în locul lucrării desăvârșite a lui Hristos; învățătura dogmatică a bisericii în locul slujbei Duhului Sfânt; și marele sistem al preoției, sau, mai curând, meșteșugul preoțesc, în locul preoției comune a tuturor credincioșilo, ba chiar în locul preoției lui Hristos însuși.

Masa Domnului a fost treptat schimbată de la simpla amintire a iubirii Lui și memorialul morții Sale, ajungându-se la ideea de jertfă. Multe superstiții se practicau în legătură cu ăăinea sfințită sau anafora. Se spunea că acel sacrificiu avea valoare pentru morți la fel ca și pentru cei vii, de unde practica de a o da morților, îngropând-o împreună cu ei. Învățătura distrugătoare pentru suflet despre purgatoriu, care a fost confirmată de Grigore cel Mare, se răspândise mult. S-ar părea că ea a prins rădăcini în biserica engleză înainte de secolul al nouălea. Dar înșelăciunea este evidentă, deoarece nu există purgatoriu datorită sângelui lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, după cum spune apostolul Ioan: "Sângele lui Isus Hristos, Fiul său, ne curățește de orice păcat" (1 Ioan 1.7). Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu că puterea curățitoare a sângelui lui Isus, Fiul Său, nu cunoaște limite și toți cei care au credință în acel sânge sunt "mai albi ca zăpada", în totul potriviți pentru a fi în prezența lui Dumnezeu. Doctrina purgatoriului lovește la temelie adevărul și a devenit un instrument puternic în mâinile preoților pentru a storce bani de la cei pe moarte și pentru a asigura bisericii mari moșteniri, aproape totul fiind făcut în acest scop josnic. Adevărul lui Dumnezeu, lucrarea lui Hristos, caracterul bisericii, sufletele și trupurile oamenilor au fost toate sacrificate pentru înălțarea scaunului episcopal al Romei și pentru înălțarea clerului subordonat sistemului papal.

Viața neevlavioasă a celor cărora li se încredințase guvernarea bisericii și grija față de sufletele oamenilor este un subiectul unor amare reproșuri pe care le face orice istoric cinstit, atât din acel timp ca și din zilele noastre. Poate că este bine să introducem și o relatare fidelă - Mosheim - ca martor și confirmare pentru ceea ce am spus cu privire la această perioadă.

Rezumatul lui Mosheim

"În est, planurile sinistre, ranchiuna, conflictele și gelozia erau predominante peste tot. La Constantinopole, sau Noua Romă, cei înălțați în scaunul patriarhal erau favoriți ai curții, și, când pierdeau acea favoare, un decret al împăratului îi da jos din acea poziție înaltă. În vest, episcopii erau pe la curțile prinților și se bucurau de toate plăcerile, în timp ce clerul de rang inferior și călugării erau senzuali și, prin cele mai grosolane vicii, corupeau poporul la care erau trimiși pentru a-l reforma. În multe locuri, ignoranța clerului era atât de mare încât puțini dintre ei știau să citească și să scrie. De aceea, oricând era să fie scrisă o scrisoare, sau trebuia să fie scris ceva important, se făcea de obicei apel la unul care se spunea că ar fi avut abilități în asemenea chestiuni..."

"Episcopii și conducătorii mănăstirilor aveau vaste proprietăți și aveau pământ. De aceea, când era un război, ei erau chemați personal în tabăra militară și erau însoțiți de un număr de soldați pe care trebuia să-i ofere suveranului lor. Regii și prinții, pentru a-și răsplăti slujitoorii și soldații pentru serviciile aduse, luau proprietățile consacrate pentru a le da în dar. Ca rumare, preoții și călugării care înainte se întrețineau din acele proprietăți, căutau să-și asigure existența comițând tot felul de crime și excrocherii".

"Puțini dintre aceia care s-au ridicat în acea perioadă în posturi înalte în biserică puteau fi lăudați pentru înțelepciune, învățătură, virtute și aște capacități potrivite pentru un episcop. Cea mai mare parte a lor, prin numeroasele lor vicii, și toți prin aroganța lor și setea lor de putere, au lăsat triste amintiri. De la Leon al-IV-lea, care a murit în anul 855 și Benedict al-III-lea, se spune că o femeie care și-a ascuns sexul și și-a luat numele Ioan, și-a deschis calea către tronul pontifical prin învățătura și geniul ei și a guvernat biserica pentru un timp. Ea este în general numită Papesa Ioana. În cele cinci secole care au urmat, martorii acestui eveniment extraordinar sunt nenumărați și nici unul înainte de reforma lui Luther nu a privit acest lucru ca fiind incredibil sau rușinos pentru biserică".

"Toți sunt de acor că, în acele zile întunecate, starea creștinătății era peste tot deplorabilă; nu numai din cauza uimitoarei ignoranțe, mama superstiției și decăderii morale, ci și din alte cauze... Ordinul sacru, atât în este cât și în vest, era compus în general din oameni analfabeți, proști și care nu cunoșteau nimic cu privire la religie... Ce erau pontifii greci ne arată bine chiar și numai exemplul lui Teofilact, care, după cum mărturisesc istorici credibili, făcea comerț cu toate lucrurile sfinte și nu-i păsa decât de câinii și de caii lui. Dar, deși patriarhii greci erau oameni nevrednici, totuși ei aveau mai multă demnitate și virtute decât pontifii romani. Istoria episcopilor romani în acel secol este o istorie nu a oamenilor, ci a monștrilor, o istorie a celor mai mari atrocități, viclenii și crime, după cum recunosc cei mai buni scriitori, cu excepția celor care pledează pentru autoritatea pontificală".

"Atât grecii cât și latinii considerau că esența religiei este închinarea la imagini, cinstirea sfinților răposați, căutarea și păstrarea relicvelor și îmbogățirea preoților și călugărilor. Abia de îndrăznea cineva să se apropie de Dumnezeu înainte să fi dat toată atenția imaginilor și sfinților. Toată lumea era ne bună căutând să obțină acele relicve^[10]".

Deocamdată, nu credem că ar mai fi ceva de spus cu privire la natura - rădăcina și ramura - sistemului papal. Prin gura a trei martori competenți a fost confirmat tot ceea ce am spus cu privire la Roma, de la începutul perioadei Tiatira. Și nu am spus nici măcar jumătate, mai ales cu privire la imoralitate. Nu am putea transcrie pe paginile noastre desfrânarea preoților și călugărilor. Unii consideră că papalitatea a căzut în cea mai adâncă degradare în secolele al nouălea și al zecelea. Timp de mai mulți ani, de tiara papală au dispus infama Teodora și de cele două fiice ale ei, Marozia și Teodora. Așa a fost puterea lor și influența rea pe care au avut-o prin viața lor imorală încât au pus pe cine au vrut ele în scaunul Sf. Petru - oameni răi, asemenea lor. Paginile noastre ar fi pângărite dacă ar fi să redăm imoralitățile lor nerușinate. Așa a fost succesiunea papală. Este cert că Izabela a fost reprezentată de aceste femei și prin influența pe care au avut-o ele asupra papilor și a cetății Romei. Dar, vai! Izabela, cu toate asocierile ei, stricăciunile, tiraniile și idolatriile ei, cu folosirea sabiei civile, a fost prea fidel reprezentată de papalitate chiar de la întemeierea ei.

[1] Vedeti E.B. Elliott - Hora Apocalyptica, vol. 2, p. 219

[2] Faiths of the world, vol. 2, p. 527; J.C. Robertson, vol. 2, p. 163

[3] Latin Christianity, vol. 2, p.202

[4] Nu intenționăm să afirmăm că toți cei uciși de Teodora pentru că erau paulicieni ar fi fost creștini autentici. Nu putem judeca inima, dar ei au mărturisit că doreau să moară ca martiri.

[5] N. tr.) “bloody Mary”, Mary I Tudor, fiica lui Henry al VIII-lea, 1516 – 1558, regină a Angliei din 1553 până la moarte

[6] Milner, vol. 2, p. 498

[7] Pentru detalii, vedeți Hora Apocalyptica, vol. 2, p. 249-344, ediția a cincea

[8] Latin Christianity, vol. 2, p. 286

[9] Milman, vol. 2, p. 375; Greenwood, cartea 6, cap. 3, p. 82

[10] Mosheim – History, vol. 3, p 184 și 272

clickbible.org